

TIL: UN CONVIT AL SENY

És el clima de confrontació entre els equips directius, els professors i la Conselleria d'Educació el millor escenari per què els alumnes milloren la seva educació?

L'Associació d'Inspectors d'Educació de les Illes Balears (ADIDE-Balears) davant la situació de confrontació actual, amb l'objectiu de no perjudicar els processos d'educació i formació de l'alumnat de l'ensenyament no universitari de les Illes Balears, vol manifestar una sèrie de reflexions amb la finalitat d'apel·lar al diàleg i al seny.

Per tal de garantir el dret a l'educació de tots els ciutadans de les Illes Balears no podem deixar d'esmentar alguns eixos bàsics del sistema educatiu que conformen factors clau en la millora de la qualitat de l'educació: professorat, equips directius i els inspectors d'educació, entre d'altres (Llei Orgànica d'Educació -LOE-).

A partir d'aquests eixos, el govern té el dret de regular i aplicar les normes legals, però també té l'obligació d'aconseguir que la seva aplicació es faci en les millors condicions per tal de garantir la millor formació dels alumnes. I això requereix seny, diàleg i flexibilitat en l'elaboració i aplicació de les noves normes.

El professorat és factor fonamental en tots els processos educatius i molt més quan es vol introduir una innovació de l'abast del Tractament Integrat de Llengües (TIL). El professorat requereix una formació que li permeti afrontar amb seguretat els processos didàctics. La impartició de matèries no lingüístiques en alguna llengua estrangera s'ha anat ja fent a la nostra comunitat des de l'any 1994, i les experiències han estat, en general, satisfactòries i no han creat problemes. Per tant, podrien orientar la implantació generalitzada d'aquesta innovació. És de lloar la tasca desenvolupada per molts de professionals de l'educació de la nostra comunitat en l'esforç de formació i d'implementació d'un model que afavoreixi la competència lingüística de l'alumnat en una llengua estrangera sense alterar la convivència pacífica de les llengües oficials.

Però no podem defugir d'algunes preguntes que preocupen al col·lectiu en relació al TIL:

- Els alumnes de tots els centres tenen les mateixes característiques sociolingüístiques?
- No seria convenient que el projecte de TIL s'adaptàs a les característiques de l'alumnat de cada centre per aconseguir que, al final

de l'educació secundària obligatòria, l'assoliment de la competència lingüística en les dues llengües oficials sigui similar?

- És el moment oportú per a què s'imparteixin matèries instrumentals a primer d'ESO en llengua anglesa a alumnes que no han rebut ensenyament en anglès a l'educació primària tal i com exigeix l'aplicació de les Instruccions del secretari autonòmic d'educació?
- I a l'educació primària, la impartició en anglès de les àrees instrumentals, fins i tot quan el professorat no té la formació ni l'experiència ni les estratègies metodològiques?
- Es pot garantir que la competència de les matèries instrumentals impartides en una llengua estrangera tindrà com a mínim el nivell de coneixements, comprensió i ús que en el moment actual, tenint en compte que es preveu una revàlida a finals de l'educació secundària a nivell estatal?

Els equips directius dels centres de les Illes Balears, tant de centres públics com de concertats i privats, són un dels pilars bàsics de l'estructura educativa de la nostra comunitat i a més són un altre factor clau per a la millora del sistema. Entre altres funcions són els responsables de materialitzar l'aplicació de les normes establertes pel govern als centres que dirigeixen. Han de complir la normativa i fer-la complir, i alhora garantir la seva adequació a les característiques socials dels alumnes del centre, tot dins un marc d'un bon clima de centre per tal d'assegurar l'eficàcia dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

Per poder dur a terme l'aplicació en òptimes condicions, defugir d'improvisacions i fer aplicables les normes que dicta la Conselleria, es fa necessari que els equips directius disposin d'un temps suficient que faciliti la viabilitat de les seves actuacions.

Els terminis en els quals han hagut de presentar els projectes de tractament integrat de llengües han dificultat la posada en marxa de processos que facilitassin el consens desitjable de la comunitat educativa envers una qüestió tan transcendent com és el TIL. L'adequació de la norma a la realitat de cada centre i l'aprovació del projecte, és competència del Consell Escolar, òrgan col·legiat de govern del centre on hi ha la representació de tots els sectors de la

comunitat educativa. En qualsevol cas, tots els centres presentaren el seu projecte de tractament integrat de llengües en el termini previst. No hi ha hagut cap insubordinació ni rebel·lia per part dels equips directius, que han actuat amb professionalitat absoluta.

Com a inspectors d'educació coneixem la seva professionalitat i el treball responsable que desenvolupen per organitzar i gestionar els centres educatius. En aquest sentit, resulta totalment necessari reiniciar un diàleg compartit entre la Conselleria i els directius per restablir el clima de convivència necessari per poder implantar el TIL en les condicions adequades per a la millor formació dels alumnes de les Illes Balears.

Per altra banda, **els inspectors d'educació** som els encarregats, així ens ho encomana la LOE i la normativa autonòmica (Decret 36/2001), de vetlar pel compliment de les lleis i la normativa amb respecte als principis constitucionals i estatutaris per tal d'assolir les finalitats de la Inspecció educativa: *millora permanent del sistema educatiu, emparar els drets de la ciutadania pel que fa a una educació de qualitat, i assegurar l'aplicació adequada de les normes jurídiques que regulen el sistema educatiu.*

Pel que fa al TIL i a les normes que el desenvolupen, la Inspecció educativa no ha participat en el procés de planificació ni en el calendari d'implantació ni ha estat consultada tècnicament en cap moment del procés ni tampoc en la proposta d'obertura d'expedients disciplinaris a directors. La nostra actuació s'ha limitat a l'elaboració d'un informe obligatori d'adequació del projecte de cada centre a la normativa, això és al Decret i a les Instruccions de desplegament del secretari autonòmic d'educació. En aquest sentit, no ens pertoca a nosaltres la valoració jurídica d'aquesta normativa ja que altres instàncies tenen encomanada aquesta tasca.

Pensam que el TIL podria haver-se implantat i aplicat sense problemes excessius si no haguessin existit unes Instruccions als inspectors que impliquen l'exigència d'un increment en hores a impartir en llengua castellana i en llengua anglesa sense tenir en compte la realitat sociolingüística de cada centre escolar, i en darrer terme, l'aprovació del projecte per part del Consell Escolar, tal i com es preveu en la Llei d'educació vigent (LOE).

En aquests moments el malestar és manifest i l'Associació d'Inspectors d'Educació vol fer un convida al diàleg i a la negociació de les condicions d'aplicació del TIL. No podem permetre que els perjudicats d'aquesta confrontació siguin els que no hi tenen res a veure: els alumnes.

PER ADIDE-BALEARS

El president, Pere Rios
